

LIIKENTEEN HAITTA- VAIKUTUKSIA

Liikenne on välttämätöntä, mutta se aiheuttaa ympäristössämme paljon erilaisia haittavaikutuksia. Liikenteen pienhiukkaset, joita muodostuu esimerkiksi pakokaasuista, autojen renkaista ja katupölystä, ovat erityisen haitallisia terveydelle siksi, että ne muodostuvat usein samalla korkeudella, jossa elämme ja hengitämme. Epäpuhtaudet, mikromuovit ja melu aiheuttavat haittaa myös ympäristölle.

Liikenne vaikuttaa myös eläinten elämään sekä kaupunki- että maaseutu-ympäristössä: erilaiset kulkuneuvot ja -väylät aiheuttavat eläimille vaaratilanteita, rajoittavat niiden liikkumista, katkaisevat kulkureittejä ja häiritsevät metelillään eläinten kommunikointia. Onneksi myös liikennettä kehitetään koko ajan kestävämpään suuntaan – kestävät liikkumistavat ovat olennainen keino vähentää näitä haittoja. Päästöttömät ja vähäpäästöiset kulkuneuvot, meluvallit ja matalamman melutason kulkuneuvot tai kulkukäytävät eläimille ovat eräitä ratkaisuja yrittää vähentää liikenteen vaikutuksia ympäristöön.

TEHTÄVÄ

Ottakaa kuva jostakin liikenteen vaikutuksesta ihmiseen tai luontoon ja kirjoittakaa lyhyt kuvaus tapahtumasta. Miettikää esimerkiksi...

- Mitä liikennettä kuvassa näkyy, mitkä ovat sen vaikutukset?
- Millainen äänimaailma paikassa on?
- Mistä äänet ovat peräisin?
- Näkyykö paikalla eläinten jälkiä? Mitä eläimiä alueella ehkä liikuskelee?
- Miten liikennejärjestelyt mahdollisesti vaikuttavat alueella liikkuviin eläimiin tai luontoon?
- Mitä voitaisiin tehdä, jotta haittavaikutukset pienenisivät?

TURVALLISUUS JA LIIKENNE

Liikenteen turvallisuuteen vaikuttaa moni asia, kuten liikennesuunnittelu, ajonopeudet, liikkujien määrä, liikkujan tarkkaavaisuus ja toisten huomiointi. Liikennevalot tuovat järjestelmällisyyttä ruuhkasiin risteysiin, suojatiet merkitsevät jalankulkijoiden ylityspaikkaa kiinnittäen kuljettajan huomion ja töyssyt pakottavat laskemaan ajonopeuksia. Jokainen liikkuja vaikuttaa osaltaan turvalliseen ympäristöön! Liikenteessä tärkeintä onkin muiden liikkujien huomioiminen.

PUHELIN TASKUUN!

Useamman toiminnon suorittaminen samanaikaisesti lisää virheiden mahdollisuutta huomattavasti – ihmisen aivot eivät voi täysillä keskittyä moneen asiaan yhtä aikaa. Puhelimen käyttö ajaessa heikentää keskittymistä ja pidentää kuljettajan reaktioaikaa. Pahimmassa tapauksessa kuljettaja ei huomaa esimerkiksi varoitusta tietyömaasta, töyssyä, toista henkilöä tai kulkuneuvoa. Tämän vuoksi puhelimen käyttö autolla ajaessa on kielletty. Sama vaikutus puhelimen tuijottamisella on kävellessä, pyöräillessä tai skuuttaillessa. Myös kuulokkeiden käyttö vaikuttaa muun liikenteen huomioimiskykyyn – jos musiikki pauhaa korvissa, et välttämättä kuule auton torvea, pyöräilijän soittokelloa tai hälytysajoneuvojen ääniä.

TIESITKÖ!

Jos auto törmää jalankulkijaan, kuolemanriski vain jo 30 km tuntinopeudella on noin 10 %. Riski kasvaa huomattavasti nopeuden lisääntyessä: 40 km tuntinopeudella kuolemanriski on 30 % ja 50 km tuntinopeudella jopa 70 %, eli noin kaksi kolmesta auton alle jääneistä jalankulkijoista kuolee. Myös sähköpotkulautojen 25 km/h maksiminopeuden aikana sattunut onnettomuus voi aiheuttaa todella suurta vahinkoa niin kuljettajalle kuin toisille liikenteessä kulkeville.

TEHTÄVÄ

Tarkkailkaa ympäristöä ja kirjatkaa ylös näkemiänne turvallisuusriskejä. Näettekö kävelijöitä tai pyöräilijöitä kuulokkeet päässään tai puhelin kädessään? Onko jokin kulkuneuvo pysäköity muuta liikennettä haittaavasti?

Mitä kaikki asiat voivat viedä huomiota liikenteestä?

TERVEELLINEN LIKKUMINEN

Omilla lihasvoimilla liikkuminen, kuten pyöräily tai kävely, edistää omaa hyvinvointia monin tavoin. Tutkimukset osoittavat, että koulumatkaliikunta ja liikkuminen koulupäivän aikana edistävät keskittymiskykyä ja oppimista.

TIESITKÖ, ETTÄ MYÖS METSÄLLÄ ON TERVEYTTÄ EDISTÄVÄ VAIKUTUS?

Jo 15 minuutin oleilu metsässä vähentää stressiä ja parantaa mielialaa, sydämen syke tasautuu ja verenpaine laskee. Pienetkin metsiköt asuinalueilla ovat monille tärkeitä. Erityisen hyviä paikkoja terveydelle ovat omat lempipaikat esimerkiksi rannalla tai metsässä, mutta myös puistoalueilla voi kokea luonnon virkistävän vaikutuksen.

TEHTÄVÄ

Ottakaa kuva miellyttävästä liikkumisympäristöstä ja vastatkaa kysymyksiin. Mikä tekee kävely- ja pyöräily-ympäristöstä virkistävän ja viihtyisän? Mitä toivoisitte lisää?

Miten koulu voisi kannustaa opiskelijoita ja opettajia terveelliseen koulumatkailuun? Ideoikaa kilpailu, palkinto tai jokin muu houkutteleva keino aktiivisten koulumatkojen lisäämiseksi
